

Limnospol – XII - 2007

Adaptační opatření ke zmírnění dopadu změn klimatu na vodní zdroje

RNDr. Pavel Punčochář, CSc.

vrchní ředitel sekce vodního hospodářství
Ministerstvo zemědělství

Limnospol – XII - 2007

- ❖ vývoj nárůstu teplot není zpochybněn
- ❖ příčiny a role aktivit lidstva zřejmě může hrát roli
 - trvalá diskuse
- ❖ aktivity pro omezení rozsahu a dopadu změn
 - „mitigation“ → omezení produkce skleníkových plynů
 - „adaptation“ → opatření k omezení dopadů změny

Limnospol – XII - 2007

Očekávané dopady změny klimatu jsou negativní:

- mizení ledovců – růst hladiny moří;
- zvýšený výskyt extrémů – povodně a sucha;
- suché období – prodlouženo, prohloubeno;
- komplexní problém všech resortů, ovlivní život lidí;
- vypracování dopadových scénářů – výzkumné práce;
- „Nepříjemná pravda“ – následky zejména pro budoucí generace.

1970

2007

Kilimanžáro
(AFRIKA)

1940

2007

Patagonia
(JIŽNÍ AMERIKA)

Limnospol – XII - 2007

Indikace problémů v Evropě a České republice

- škody suchem za 30 let přesahují 100 mld. EUR v Evropě
- ztráty životů – 2003 (Francie) v tisících
- povodně v Evropě od 1993 – postižena řada zemí – SRN, Ro, Hu, SP, UK, BG
- v ČR – 1997, 1998, 2000, 2002, 2006: škody 150 mld. Kč (96 životů!)
- sucho: 10 % obyvatel bez zdrojů; chlazení

Limnospol – XII - 2007

Voda a vodní hospodářství:

„Hlavním úkolem je příprava adaptací“

„Vodní ředitelé“ v Lisabonu – 2007:

„...naším úkolem je zabezpečení vodních zdrojů pro užívání...“

Limnospol – XII - 2007

EK V LISABONU:

„Bereme na sebe akce pro zajištění adaptačních opatření pro snížení dopadů změny klimatu na hydrologický režim vodních zdrojů.“

Limnospol – XII - 2007

Záměr a doporučení:

- ❖ WFD není zaměřena na kvantitativní aspekty, ale je flexibilní!!
- ❖ nicméně je třeba v první fázi cyklu plánování zařadit kapitolu potřeby (nezbytnosti) adaptačních opatření
- ❖ následně budou konkretizovány ve 2. a 3. etapě plánování

Limnospol – XII - 2007

Agenda adaptačních opatření na omezení nepříznivých (event. pozitivních?) účinků změny klimatu:

- příklad Švédska
- příklad SRN – Sasko

Limnospol – XII - 2007

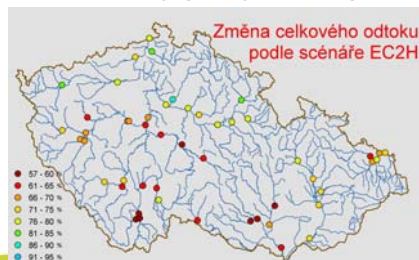
Zásadní současná znalost scénářů pro území ČR

- ❖ úhrn srážek se nemusí příliš měnit – změní se časové rozdělení
- ❖ povodňové situace v zimě a na jaře
- ❖ prohloubení sucha a délek sucha v létě

Limnospol – XII - 2007

Scénáře vývoje změny klimatu varují

Zdroj: Výzkumný projekt VÚV T.G.M., v.v.i. – autoři Ing. L. Kašpárek, CSc. a kol.

Limnospol – XII - 2007

Překlenutí sucha:

- legislativně zajistit hájení lokalit pro budoucí možnost akumulace vody;
- kvantifikovat situaci stávajících vodárenských zdrojů po dopadu změny klimatu;
- vliv změny hospodaření v krajině na retenci vody v území a jednotlivých hydrologických povodích;
- zpracování predikce vývoje jakosti vod po dopadu změny klimatu.

Limnospol – XII - 2007

- ❖ změnit náhled na povodně – mají negativní dopady → ale jsou vodním zdrojem pro překlenutí sucha
- ❖ „stará pravda“ na území ČR (ČSR) – nádržemi zachytit povodně, využít akumulaci k retenci

Limnospol – XII - 2007

K aktuálnímu rozporu:

- hájení území pro případnou akumulaci vod neznamená výstavbu;
- jde o dlouhodobou vizi – postupně bude možné upřesňovat potřebu;
- nejsou žádné doklady o tom, že změna hospodaření v povodí stávajících nádrží zajistí překlenutí sucha;
- 55 % pitné vody z vod povrchových, z vodních toků stále cca 150 odběrných míst;
- hypotézy o „optimalizaci“ vodního režimu v půdě nestačí - kde se řeší kvantifikace (?)

Limnospol – XII - 2007

Reakce reprezentace ochránců ŽP: (z interview v Respektu)

„...neumíme říci, kolik vody z území do trubek „Punčochářovi“ zajistíme, ale každý (?) souhlasí s tím, že vegetační pokryv zlepší hydrologickou bilanci...“

(ENKI – Ing. Pokorný, CSc.)

Limnospol – XII - 2007

Výsledek semináře v Jihočeském biologickém centru (12. 4. 2007) – pro výhled neuspokojivý:

„...nedůvěra v hájení, jakmile odsouhlasené, pak i při nepotřebě nádrží se budou realizovat...“

Limnospol – XII - 2007

(Ne) vnímání předběžné opatrnosti pro zajištění vodních zdrojů?

Jsou kvantifikovatelné a realizovatelné
alternativy?

Limnospol – XII - 2007

Jsou návrhy na zvýšení retence vody v území stávajících zdrojů vody reálné změnou užívání půdy?

Jak zastavit negaci akumulace vody (z povodní) v nádržích?

Je rozvoj některých obcí a ochrana „stávajících“ biotopů nadřazena zajištění vodních zdrojů pro budoucí generace?

Limnospol – XII - 2007

Děkuji za pozornost

a

od vědecké společnosti je

očekáván odborný názor,

nikoliv „pocitový“ a „populistický“...

pavel.puncochar@mze.cz